

Fogorvostudományhoz kapcsolódó határterületek

Az állkapocsízület fizioterápiája

Balogh Ildikó, ny.főiskolai docens, MGYFT elnöke

MOK Fogorvosok Területi Szervezete szervezésében
Budapest, 2023.május 12.

Tartalom

- ❑ Fizioterápia meghatározása
- ❑ Fizioterápiás beavatkozások osztályozása
- ❑ TMI kezelése fizioterápiás eljárásokkal

Mi a fizioterápia?

Meghatározása nem egységes!

A **fizioterápia** az orvosi terápia (gyógyszeres-, sebészi-, pszicho-,) legősibb ága, természeti, elsősorban fizikai energiákkal való gyógyítást jelent.

Felosztható:

- *Tevékenység alapján (rég, elterjedt):*
- *Élettani hatás alapján*
- *Cél alapján*

A fizioterápia tevékenység- és élettani hatás alapú felosztása

- A **fizikoterápián** belül aszerint, hogy milyen energiát alkalmazunk, megkülönböztetünk **elektro-, foto-, hydro-, thermo-, inhalációs- és mechanoterápiát** (gyógytorna, masszázs, ultrahang)
- A **fizioterápia** tágabb fogalom, mint a fizikoterápia. A fizioterápia természeti energiákkal végzett gyógykezelés, így a fizikoterápia mellett magába foglalja a **balneo-**, és **klimatoterápiát** (és tradicionálisan a **diétás kezelést** is).
- Újabban egyre többen a fizioterápiát élettani hatása alapján osztják fel, mert a tevékenység alapú felosztás nem fedi le az egyes tevékenységek egymással való kiváltásának lehetőségét.

A fizioterápia cél szerinti meghatározása

- A fizioterápia olyan egészségügyi szolgáltatás, ahol a fő cél a tágan értelmezett **mozgásos funkcionális képességek** szinten tartása, illetve helyreállítása az egészség megőrzése, a betegségek megelőzése, gyógyítása és a rehabilitáció során.
- Ebből adódóan a **fizioterápia szinte kivétel nélkül minden klinikai területen jelen lévő terápiás lehetőség.**
- www.world.physio, www.erwcpt.eu

A fizioterápiás tevékenység alapvető célja

*Az egyén egész életén át tartó
mozgásképségének befolyásolása,
lehetőség szerinti fejlesztése, a sérült mozgásfunkció
megőrzése, javítása,
illetve helyreállítása a fizioterápia
eszközrendszerével,
a fizioterápiás tevékenységeken keresztül.*

Declaration of Principle and Position Statement

Gyógytornász-fizioterapeuta

PT= Physical therapist,
Physiotherapist

A gyógytornász
nemzetközi elnevezése a
fizioterapeuta

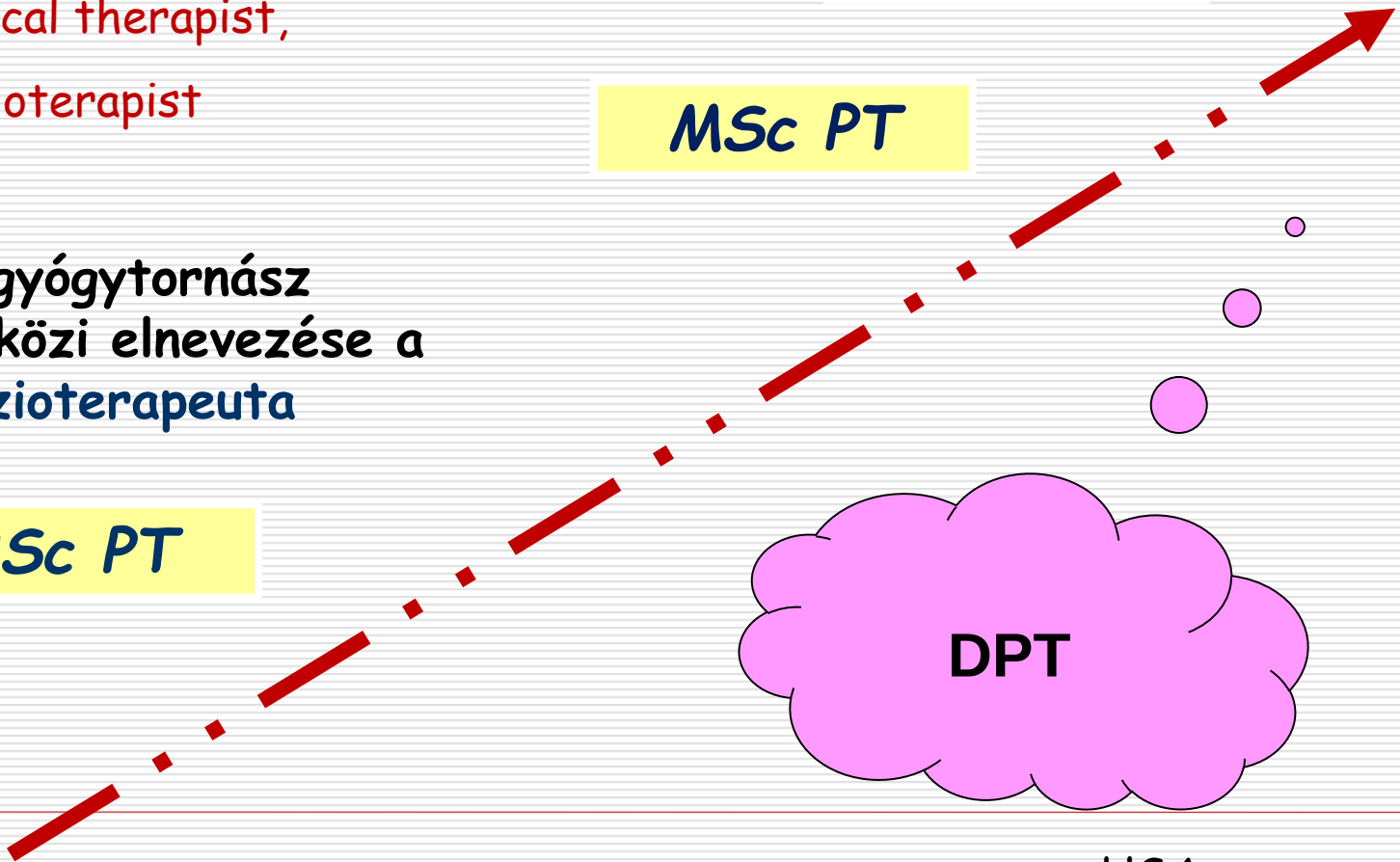
BSc PT

MSc PT

PhD PT

DPT

USA

A gyógytornász-fizioterapeuta vizsgálódásának középpontja a mozgásrendszer

Elsődleges probléma a mozgásrendszeren belül:

- ortopédia
- traumatológia
- reumatológia
- **gnatológia**

Elsődleges probléma az idegrendszerben:

- neurológia
- pszichiátria

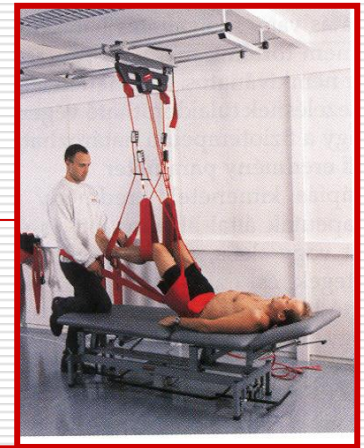

Elsődleges probléma az egyéb szervrendszerekben:

- belgyógyászat
- kardiológia,
- pulmonológia,
- angiológia,
- intenzív terápia

Mi a fizioterápiás beavatkozások elsődleges célja?

- ❑ *izomerő fejlesztése,*
- ❑ *állókéesség befolyásolása,*
- ❑ *mobilitás és flexibilitás fejlesztése,*
- ❑ *lazítás és lazulás befolyásolása,*
- ❑ *mozgáskoordináció befolyásolása,*
- ❑ *fájdalom csillapítása*

....egy kis nevezéktan

1934 - Costen szindróma

1969 - Myofascialis fájdalom szindróma

1989 - Temporomandibularis rendellenességek (**TMD=CMD**)

2008 - **Orofaciális fájdalom szindróma (OFP)**

***A TMD a második leggyakoribb
muszkuloszkeletális probléma a krónikus
derékfájás után***

TMD etiológia

Multifaktoralis – Bio-pszicho-szociális

1. **Prediszponáló faktorok:** olyan faktorok, melyek növelik TMD kialakulásának esélyét (patofiziológiai-, pszichológiai faktorok, strukturális tényezők)
2. **Elindító faktorok:** olyan tényezők melyek elindítják a TMD kialakulását (makrotrauma, mikrotrauma)
3. **Fenntartó faktorok:** olyan tényezők, melyek megakadályozzák a spontán gyógyulást (viselkedésbeli-, szociális-, emocionális-, kognitív-, pszichiátriai zavarok)

***Prediszponáló faktorok + elindító faktorok +
állandósító faktorok + rossz menedzsment =
krónikus TMD***

TMD diagnózis

Degeneratív 15-20%	Intra-articularis 35-40%	Fájdalommal összefüggő 45-50%
▪ Degeneratív ízületi kórkép	• Discus elmozdulás redukcióval • Discus elmozdulás redukcióval és időszakos zárással • Discus elmozdulás redukció nélkül és korlátozott nyitással • Discus elmozdulás redukció és korlátozott nyitás nélkül	• Myalgia-izomfájdalom • Myofascialis fájdalom kisugárzással • Arthralgia – ízületi fájdalom • Fejfájás TMD-hez kapcsolódóan

Hogyan lehet csoportosítani a fizioterápiás beavatkozásokat?

- *Mozgásterápiás módszerek*
- *Masszázs és reflexzóna technikák*
- *Egyéb fizioterápiás módszerek*

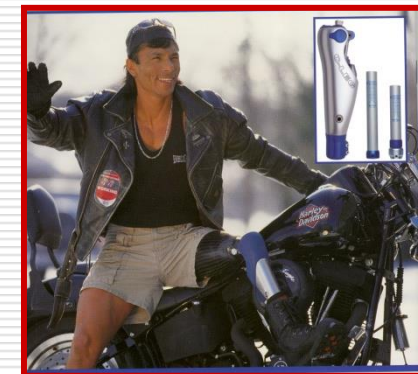
Az egyes módszerek csoportosíthatók aszerint is, hogy általánosságban graduális képzésen, vagy posztgraduálisan sajátíthatóak el.

Ebből a szempontból beszélhetünk bázistechnikákról és speciális technikákról.

Mozgásterápiás (gyógytorna) módszerek

- **Aktív technikák**
- **Passzív technikák**
- **Transzfer technikák**
- **Mobilizációs technikák**
- **Járásiskola**
- **Légzésterápia**
- **Perioperatív technikák a beteg állapotához adaptálva**

- **A mozgásrendszer funkcionális kezelése:**
- **Speciális manuális technikák:**
- **A funkcionális mozgástanulás és a pszichomotoros fejlesztés legelterjedtebb módszerei:**

Masszázs és reflexzóna technikák

- *Klasszikus (svéd) masszáz*s
- *Szegment masszáz*s
- *Kötőszöveti masszáz*s

*Gépi masszáz*sformák

Triggerpontok specifikus kezelése

Akupresszúra (akupunktúra), stb.

Egyéb fizioterápiás kezelések

- **Elektroterápia** (kis-, közép-, és nagyfrekvenciás kezelések):
galvánkezelések, ingeráram kezelések (**TENS**), interferencia áramkezelések, mágneses tér kezelések
- **Mechanoterápia:**
ultrahang kezelés
- **Termoterápia:**
melegkezelés, krioterápia
- **Fototerápiás kezelések:**
infravörös-, lézer kezelés
- Hidroterápiás kezelések
- Balneoterápia
- Klímaterápia
- Inhalációs kezelés

Leggyakoribb TMI kezelési eljárások

Aktív technikák

Elsősorban mozgástani és neurofiziológiai ismereten alapul

Izotóniás izomműködés:

koncentrikus

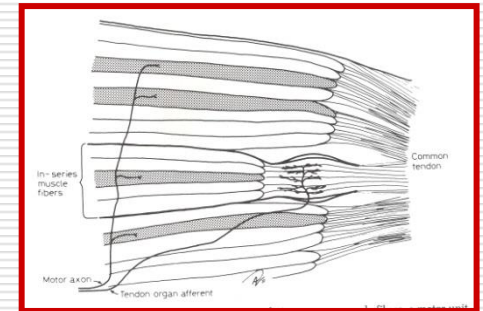
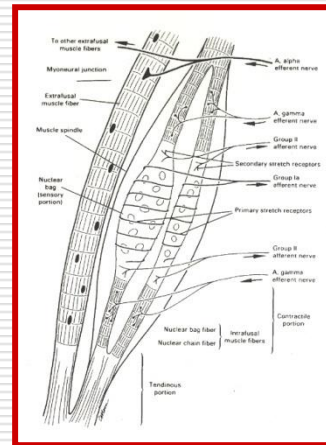
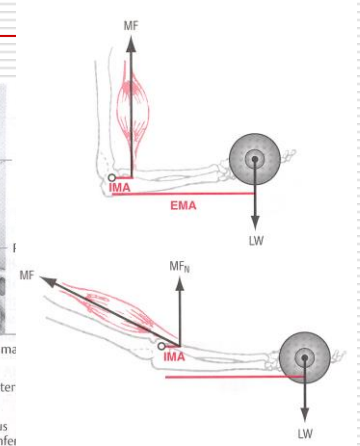
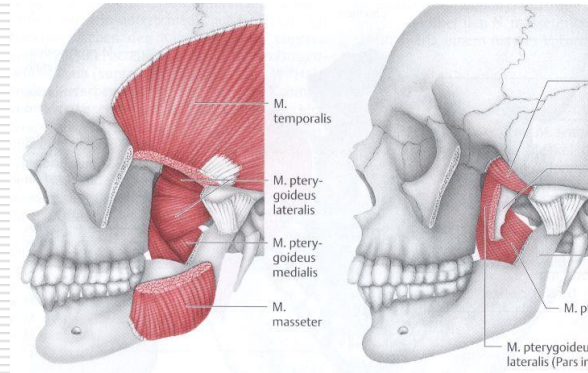
excentrikus

Izometriás izomműködés

reciprok gátlás

autogén gátlás

Postizometria

Aktív technikák

- ☐ Lazító és légzőgyakorlatok
 - ☐ TMI mozgások
 - ☐ Nyakgyakorlatok
 - ☐ Nyelvgyakorlatok
 - ☐ Lágyszájpad gyakorlatok
 - ☐ Posztizometriás gyakorlatok
 - ☐ Koncentrikus izomerősítő gyakorlatok
 - ☐ Discusra ható gyakorlatok
-

Leggyakoribb TMI kezelési eljárások

Passzív technikák

- ☐ nyelvcsont mobilizálás
 - ☐ ízületi mobilizáció
 - ☐ lágyrész mobilizáció
 - ☐ sztreching
-

Leggyakoribb TMI kezelési eljárások

Ízületi mobilizációs technikák

Elsősorban ízületi artrokinematikus ismereten alapul

Típusai:

fenntartott (Kaltenborn)

oszcillációs (Maitland)

Eljárásai:

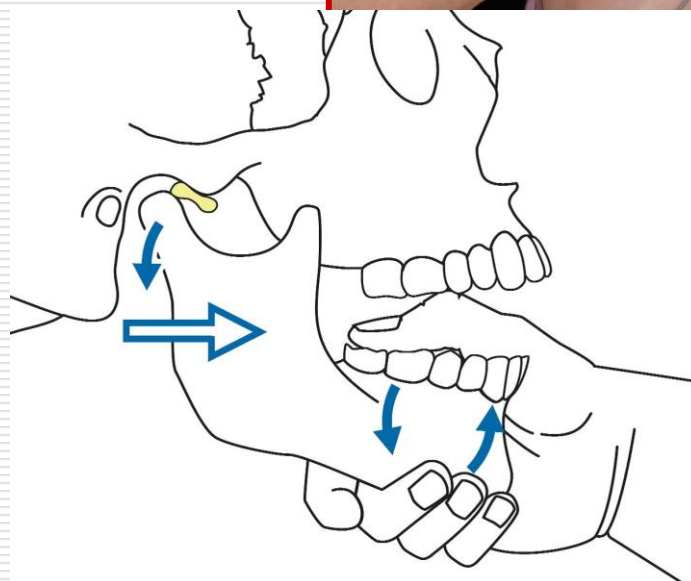
transzlációs mozgatások

disztrakció, slide-glide

Fokozatai:

I-III grade (Kaltenborn)

I-V grade (Maitland)

Leggyakoribb TMI kezelési eljárások

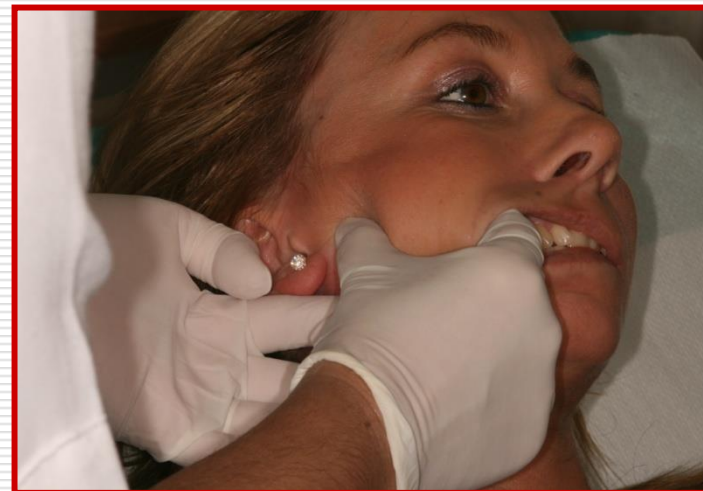
Lágyrész mobilizációs technikák

Elsősorban anatómiai ismereteken alapul

longitudinalis mobilizálás

transzverzális mobilizálás

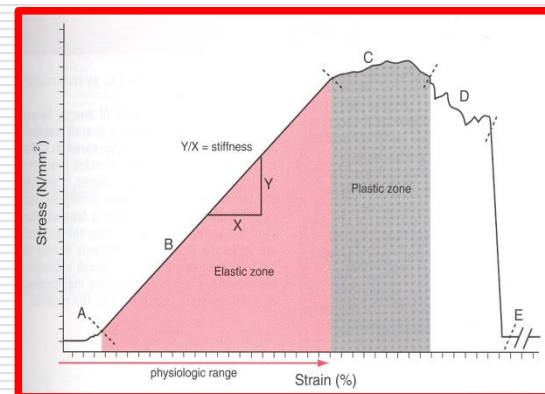
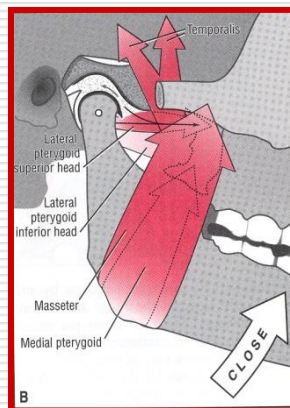
vibráció

Elsősorban a viszkoelasztikus modell ismeretén alapul

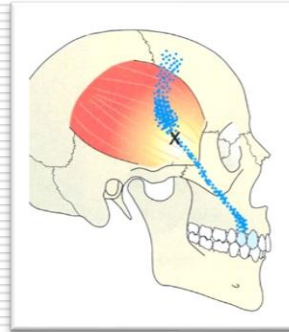
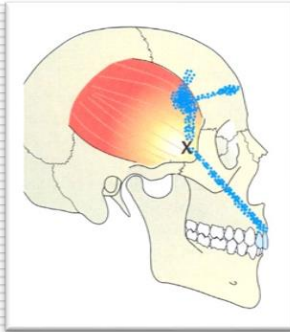
passzív stretching

auto-streching

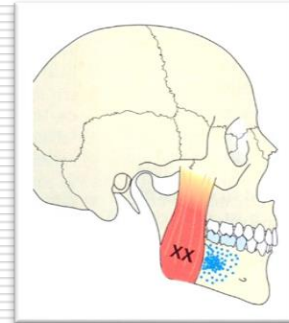
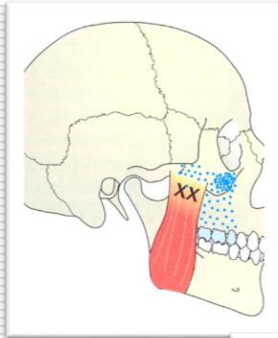
A **triggerpontok** olyan tapintható
fájdalmas területek, melyek az adott
izom anatómiai határain kívülre
terjedő, kisugárzó fájdalmat okoznak.

Fogak területére....

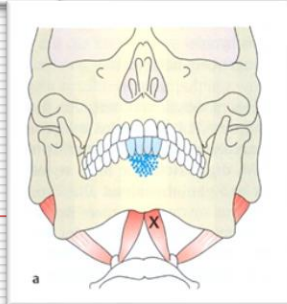
m. temporalis

pars anterior: felső metszőfog
pars medius: felső szemfog

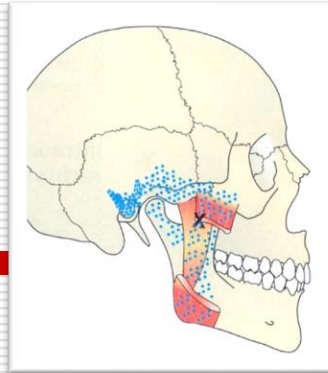
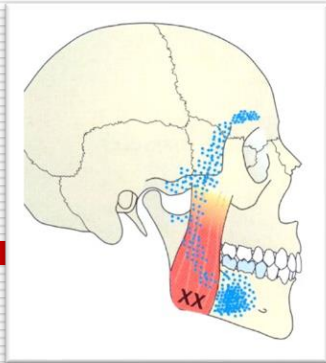
m. masseter

felső őrlők/kisőrlők
alsó őrlők/kisőrlők

m. digastricus venter anterior

alsó metszőfogak

m. masseter

pars superficialis:

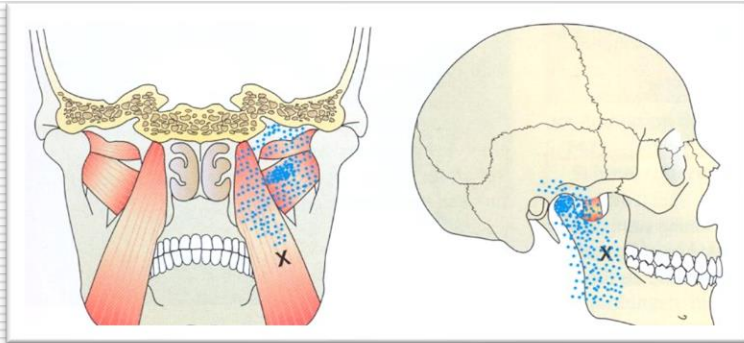
corpus mandibulae

halánték

pars profunda:

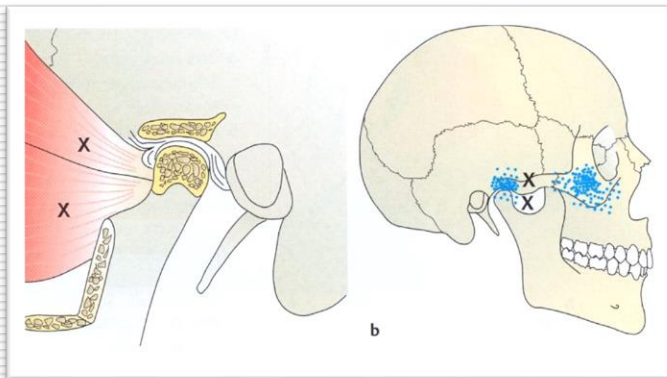
fül

preauricularis terület

m. pterygoideus medialis

preaurikuláris régió

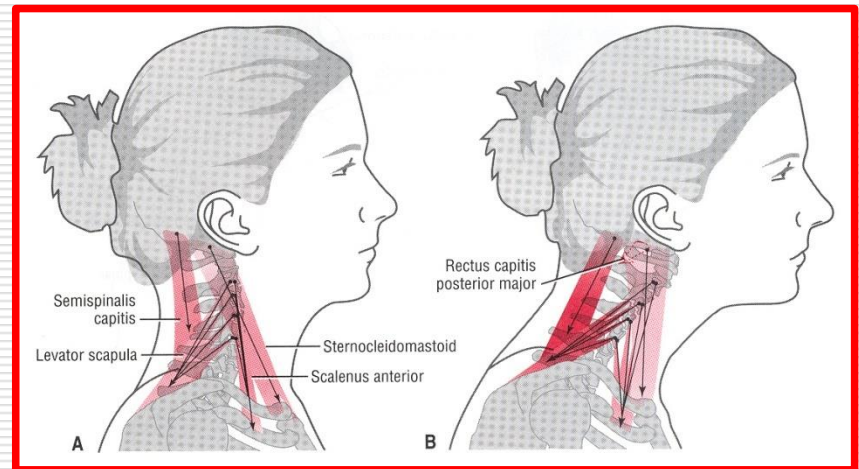
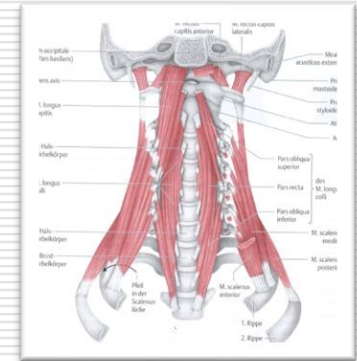
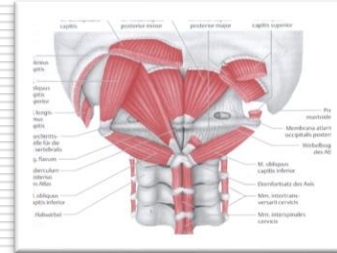
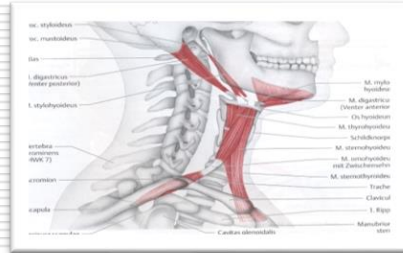
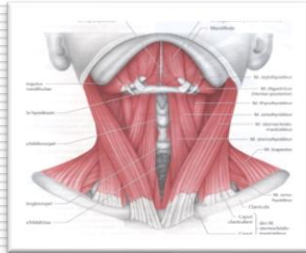

m. pterygoideus lateralis

TMI

járomív

Szinergizmusok és a testtartás vizsgálata

Leggyakoribb TMI kezelési eljárások

Egyéb fizikoterápiás eljárások

TENS

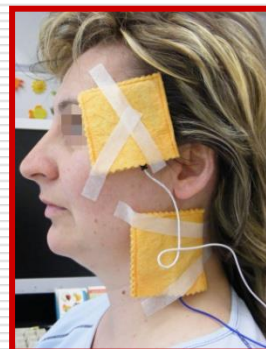
Soft laser

Iontoforesis

Ultrahang (sonoterápia)

Termoterápia

Kineziotape (crosstape)

Egyéb...

- ☐ Motoros kontroll
 - ☐ Otthoni program
 - ☐ Tanácsadás
 - ☐ Stresszkezelés
-

Eredmény

- ☐ TMI fájdalom csökkenése
 - ☐ evési fájdalom csökkenése
 - ☐ éjszakai és/vagy nappali fogszorítás csökkenése
 - ☐ alvásminőség javulása
 - ☐ fájdalommentes ásítás
 - ☐ szájnyitási korlátozottság megszűnése
 - ☐ fülzúgás csökkenése
 - ☐ nyaki fájdalmak megszűnése
 - ☐ helyes testtartás tudatosulása
 - ☐ komplikáció mentes fogászati kezelés
 - ☐ pszichés állapot javulása
-

Otthoni üzenet

- ☐ Megfelelő szakember
 - ☐ Team munka
 - ☐ Megfelelő vizsgálaton alapuló egyéni fizioterápiás kezelés
-

Köszönöm a figyelmet!

